

Adam Chmielewski

Katedra Finansów i Rachunkowości
Uniwersytet Warszawski

Rachunkowość w rolnictwie – wybrane zagadnienia wymogów ewidencyjnych

Wstęp

Transformacja gospodarcza, która nastąpiła po 1989 r., a następnie wejście naszego kraju w struktury unijne spowodowały doniosłe przemiany we wszystkich sferach gospodarczych i społecznych. Przejście od gospodarki centralnie sterowanej do gospodarki rynkowej wymusiło dokonanie wielu zmian w obowiązujących przepisach oraz wprowadzenie nowych regulacji prawnych dotyczących różnych obszarów, w tym związanych z ewidencją księgową i podatkową.

Przemiany ustrojowe zainicjowane w Polsce na początku lat dziewięćdziesiątych postawiły przed polską gospodarką, w tym także przed rolnictwem i wsią nowe wyzwania. Wiązą się one zarówno z obiektywną koniecznością głębokiej restrukturyzacji i modernizacji sektora rolnego, jak również z potrzebą poprawy spójności społeczno-ekonomicznej oraz niwelowania skutków zapóźnień cywilizacyjnych na obszarach wiejskich. Istotnym impulsem do przyspieszenia tych przemian stało się członkostwo Polski w Unii Europejskiej. Środki pieniężne pochodzące z dopłat bezpośrednich stały się bodźcem do poszukiwania przez niektórych rolników innych źródeł finansowania, w tym kredytów bankowych. To z kolei implikuje konieczność określenia sytuacji finansowej i majątkowej potencjalnego kredytobiorcy. Wśród warunków korzystania ze Wspólnej Polityki Rolnej znajduje się m.in. konieczność rejestracji przychodów i rozchodów oraz rejestracja w Zintegrowanym Systemie Zarządzania i Kontroli – ZSZiK (ang. Integrated Administration and Control – IACS). Coraz częściej podnoszona jest także kwestia opodatkowania rolników podatkiem dochodowym [Duczowska-Małysz], co wiązałoby się z ustaleniem przychodów i kosztów gospodarstwa rolnego.

Celem artykułu jest przedstawienie analizy aktualnie obowiązujących prawnych wymogów ewidencyjnych dotyczących gospodarstw rolnych. Szczególna uwaga zostanie poświęcona ewidencji podatkowej, z uwzględnieniem różnych

jej form oraz ewidencji księgowej – księgom rachunkowym. Autor stawia tezę, że tylko niektóre gospodarstwa rolne muszą prowadzić ewidencję podatkową, a nieliczne są potencjalnie zobligowane do prowadzenia ksiąg rachunkowych.

Metoda badań

Podjęta tematyka, cel artykułu i postawiona teza wymagały przyjęcia dwóch zasadniczych metod badawczych uzupełnionych o analizę przypadku. Pierwsza z nich to pogłębiona analiza stanu prawnego, która pozwoliła na realizację celu. Drugą metodą była analiza danych statystycznych dotyczących gospodarstw rolnych. Przedmiotem badania były dane publikowane przez GUS oraz wyniki standardowe pochodzące z FADN. Do analizy przyjęto dane statystyczne za 2005 r. Wybór tego roku na potrzeby badania wynika z faktu, że w chwili opracowywania artykułu nie były jeszcze dostępne szczegółowe dane za 2006 r. Ta metoda z uwzględnieniem danych empirycznych przykładowego gospodarstwa rolnego¹ stanowiła podstawę do udowodnienia tezy niniejszego artykułu.

Obowiązki ewidencyjne gospodarstw rolnych

Rodzaj prowadzonej działalności, forma organizacyjno-prawna oraz skala prowadzonej działalności są głównymi determinantami obowiązków związanych z rozliczeniami podatkowymi i ewidencją prowadzonej działalności. Dotyczy to zarówno ewidencji podatkowej, jak i ewidencji księgowej, przy czym problematyka ewidencji podatkowej wiąże się przede wszystkim z podatkiem dochodowym oraz podatkiem od towarów i usług (VAT). W przypadku niektórych podmiotów prowadzących działalność gospodarczą możliwy jest wybór sposobu opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych, od którego z kolei zależy rodzaj prowadzonej ewidencji.

W odniesieniu do gospodarstw rolnych dla ustalenia ich obowiązków ewidencyjnych istotna jest odpowiedź na trzy pytania:

- jaka jest forma organizacyjno-prawna gospodarstwa rolnego,
- jaki jest rozmiar prowadzonej działalności,
- czy oprócz przychodów z rolnictwa lub leśnictwa gospodarstwo rolne osiąga przychody z działalności gospodarczej (z uwzględnieniem tzw. działów specjalnych produkcji rolnej).

¹Właściciel gospodarstwa rolnego zastrzegł sobie pełną anonimowość.

Odpowiedź na dwa pierwsze pytania jest szczególnie istotna dla określenia obowiązków ewidencyjnych wynikających z przepisów ustawy o rachunkowości. Trzecie pytanie pozwala ustalić zakres obowiązków ewidencyjnych na potrzeby podatku dochodowego.

Obowiązki ewidencyjne wynikające z ustawy o rachunkowości

Gospodarstwo rolne prowadzone w innej formie niż jako gospodarstwo indywidualne, spółka cywilna lub jawna osób fizycznych (przykładowo: w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółdzielni – Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej, albo jako gospodarstwo pomocnicze jednostki budżetowej) podlega przepisom ustawy o rachunkowości. Nie ma przy tym znaczenia, czy gospodarstwo takie osiąga przychody wyłącznie z rolnictwa, czy też nie i jaki jest rozmiar prowadzonej działalności mierzony wartością osiągniętego przychodu. W konsekwencji oznacza to, że każde takie gospodarstwo rolne musi prowadzić rachunkowość (księgi rachunkowe) zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości.

W przypadku pozostałych gospodarstw rolnych (indywidualnych oraz prowadzonych w formie wyszczególnionych powyżej spółek) istotnego znaczenia nabiera ustalenie rozmiarów prowadzonej działalności. Ustawodawca przyjął, że osiągnięcie przychodu netto „ze sprzedaży produktów, towarów oraz operacji finansowych” [art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości] w równowartości 800 000 € za dany rok obrotowy powoduje obowiązek stosowania przepisów ustawy o rachunkowości w następnym roku. Na potrzeby prawa bilansowego – dla celów zaliczenia gospodarstwa rolnego do jednostek objętych obowiązkiem prowadzenia rachunkowości – uwzględnia się średni kurs z 30 września ogłaszany przez Narodowy Bank Polski, a wartość przeliczenia ustala się z dokładnością do 1 grosza. W tym miejscu należy zaakcentować, że fakt objęcia indywidualnego gospodarstwa rolnego (bądź prowadzonego w formie wybranych spółek) obowiązkiem prowadzenia ksiąg rachunkowych wynika wyłącznie z rozmiaru prowadzonej działalności, a nie jej rodzaju. Przez pojęcie „produkt” rozumie się dla celów rachunkowości wszelkie wyroby i usługi, także produkty rolne, a nie tylko uzyskiwane w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Należy w tym miejscu podkreślić, że przychody osiągane z tytułu dotacji, w tym dopłaty bezpośrednie i pośrednie, nie są przychodami uwzględnianymi w wymienionym powyżej limicie. Są one bowiem pozostałym przychodem operacyjnym niewymienionym *explicite* przez ustawodawcę.

Obowiązki ewidencyjne wynikające z ustawy o podatku dochodowym

W przypadku obu powyżej omówionych grup gospodarstw rolnych księgi rachunkowe prowadzone na podstawie ustawy o rachunkowości stanowią jednocześnie ewidencję na potrzeby podatku dochodowego (od osób prawnych lub od osób fizycznych), jeśli gospodarstwo jest podatnikiem tego podatku.

W przypadku gospodarstw indywidualnych oraz prowadzonych w formie spółek cywilnych i jawnych, gdzie wspólnikami są wyłącznie osoby fizyczne, a których przychody nie osiągnęły limitu 800 000 €, nie ma obowiązku prowadzenia rachunkowości (ksiąg rachunkowych) zgodnie z zasadami ustawy o rachunkowości. Zatem nasuwa się pytanie: czy takie gospodarstwa prowadzą jakąś ewidencję? Zależy to od tego, czy obok przychodów z rolnictwa gospodarstwo rolne osiąga przychody z działalności gospodarczej lub z działów specjalnych produkcji rolnej. Jeśli tak, to rolnik (członek rodziny) oraz wspólnicy stają się podatnikami podatku dochodowego od osób fizycznych.

Rolnicy indywidualni osiągający oprócz przychodów z rolnictwa także przychody z samodzielnie wykonywanej działalności gospodarczej oraz wspólnicy spółek cywilnych i jawnych mogą w określonych przypadkach dokonać jeszcze wyboru formy opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych. Wybór ów – uzależniony m.in. od rozmiarów i typów uzyskiwanych przychodów – dotyczy:

- opodatkowania w formie ryczałtu,
- ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych,
- karty podatkowej,
- opodatkowania na zasadach ogólnych.

Opodatkowanie w formie ryczałtu upraszcza prowadzoną ewidencję – dla celów podatku dochodowego – do obowiązku ujmowania w niej uzyskanych przychodów dla ryczałtu ewidencjonowanego i zwalnia całkowicie z ewidencji w przypadku karty podatkowej. Rolnicy indywidualni i wspólnicy spółek opodatkowani na podstawie ryczałtu podatkowego zobowiązani są ponadto do prowadzenia wykazu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych oraz ewidencji wyposażenia, a ponadto muszą gromadzić (ale nie ewidencjonować) dowody zakupu towarów. Prawo do skorzystania ze zryczałtowanych form opodatkowania przysługuje tym rolnikom (wspólnikom), których łączne przychody z prowadzonej działalności gospodarczej nie przekroczyły (limit dla ustalenia obowiązków na 2008 r.) 150 000 €².

²W niniejszym artykule pomija się szczegóły dotyczące limitu zatrudnienia dla określonych rodzajów usług czy wyłączenia ze zryczałtowanych form opodatkowania niektórych rodzajów działalności.

Opodatkowanie na zasadach ogólnych opiera się na podatkowej księdze przychodów i rozchodów. Podatnicy prowadzący taką księgę prowadzą dodatkowo – podobnie, jak przy ryczałcie ewidencjonowanym – ewidencję wyposażenia, środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także ewidencję przebiegu pojazdu, jeśli w ramach prowadzonej działalności wykorzystywane są samochody osobowe niezaliczone do środków trwałych gospodarstwa rolnego.

Obowiązki ewidencyjne wynikające z ustawy o podatku od towarów i usług

Podmioty będące podatnikami podatku od towarów i usług (VAT) są zobligowane do prowadzenia dodatkowo rejestrów zakupów i sprzedaży. Jest to ewidencja niezależna od opisywanej powyżej ewidencji rachunkowej czy związanej z podatkiem dochodowym.

W przypadku rolników indywidualnych przepisy ustawy o podatku od towarów i usług przewidują prawo wyboru statusu „rolnika ryczałtowego”. W takiej sytuacji rolnik nie jest zobligowany do prowadzenia rejestrów VAT. Podkreślić należy, że nie przysługuje ten status rolnikom indywidualnym, którzy muszą prowadzić księgi rachunkowe dla swojego gospodarstwa.

Gospodarstwa rolne prowadzone w innej formie, które wybrały zwolnienie przedmiotowe³, stają się podatnikami VAT w sytuacji, gdy przekroczą limit przychodów określony w ustawie o podatku od towarów i usług.

Rachunkowość w rolnictwie a rachunkowość rolna

W praktyce funkcjonowania gospodarstw rolnych występuje jeszcze jedna forma ewidencji ich działalności. Jest to tak zwana rachunkowość rolna – FADN.

Sieć danych rachunkowości gospodarstw rolnych (Farm Accountancy Data Network – FADN) jest systemem zbierania danych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, wykorzystywanym na potrzeby prowadzenia wspólnej polityki rolnej. Dane pochodzące z FADN służą przede wszystkim do:

- corocznego określania dochodów gospodarstw rolnych funkcjonujących w Unii Europejskiej,
- analizy struktury przychodów i kosztów gospodarstw rolnych,
- oceny skutków projektowanych zmian w zakresie wspierania rolnictwa w UE, a w szczególności określenia poziomu cen.

³Ze względu na przewidywaną niską wartość przychodów.

System FADN w Polsce funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. Ustawa zapewnia realizację podstawowych zasad wymaganych przez Komisję Europejską, a przede wszystkim:

- reprezentatywność gospodarstw rolnych, z których będą zbierane dane rachunkowe, dla poszczególnych kierunków produkcji, potencjalnej wielkości dochodów z prowadzonej działalności rolniczej oraz położenia geograficznego gospodarstw rolnych,
- dobrowolność uczestniczenia rolników w badaniach,
- zachowanie poufności danych indywidualnych.

Z punktu widzenia podjętego w artykule problemu – wymogów ewidencyjnych, najistotniejszą zasadą obowiązującą w systemie FADN jest zasada dobrowolności udziału. Oznacza to, że dane są zbierane jedynie w tych gospodarstwach, których właściciele wyrażą na to zgodę.

Należy także zauważyć, że ewidencja prowadzona dla celów systemu FADN nieco odbiega od tej wymaganej przepisami rachunkowości. W związku z powyższym system ewidencji na potrzeby FADN nie może być utożsamiany z rachunkowością, pomimo występowania znacznego podobieństwa.

W przypadku, gdy gospodarstwo rolne podlega obowiązkowi prowadzenia ksiąg rachunkowych, a jednocześnie uczestniczy w systemie FADN, musi prowadzić podwójną ewidencję. W praktyce można tak opracować zasady ewidencji, by służyła ona obu celom, choć występujące rozbieżności będą wymuszały odmienną klasyfikację danych i różne raportowanie wyników. Ze względu na dość powszechne nazywanie systemu FADN rachunkowością rolną w niniejszym opracowaniu proponuje się, by obowiązki wynikające z ustawy o rachunkowości nazywać rachunkowością w rolnictwie.

Charakterystyka gospodarstw rolnych – wybrane parametry

W poprzednim rozdziale zostały omówione prawne uwarunkowania prowadzenia ewidencji przez gospodarstwa rolne. Ustalenie faktycznych obowiązków ewidencyjnych zostanie przeprowadzone na podstawie analizy danych statystycznych przedstawionych w tabelach 1–3.

Analiza danych dotyczących struktury gospodarstw rolnych za 2005 r. pozwala zauważyć, że gospodarstwa indywidualne są podstawową formą prowadzenia gospodarstw rolnych. Stanowią one 99,84% wszystkich gospodarstw rolnych. Stąd też do dalszych badań przyjęto dane dotyczące wyłącznie gospodarstw indywidualnych. Strukturę wielkości tych gospodarstw przedstawiono się w tabeli 2.

Tabela 1

Struktura gospodarstw rolnych w 2005 r.

		Liczba gospodarstw	Udział (%)
Gospodarstwa państwowe		1 094	0,04
Gospodarstwa prywatne	gospodarstwa indywidualne	2 728 909	99,84
	inne gospodarstwa prywatne	3 361	0,12
Razem		2 733 364	100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie pracy zb.: *Charakterystyka gospodarstw rolnych w 2005 roku*. GUS, Departament Statystyki Rolnictwa i Środowiska, Departament Statystyki Społecznej, Warszawa 2006, s. 158.

Większość gospodarstw indywidualnych to gospodarstwa niewielkie, o powierzchni do 5 ha. Jednak wielkość powierzchni użytkowej nie musi przesądzać o wysokości przychodu gospodarstwa rolnego, która to wartość jest determinantą obowiązku prowadzenia ksiąg rachunkowych. Wartość przychodu indywidualnych gospodarstw rolnych mierzona wartością produkcji ilustruje tabela 3.

Tabela 2

Struktura indywidualnych gospodarstw rolnych według powierzchni użytków rolnych w 2005 r.

	Liczba gospodarstw	Udział (%)
Do 5 ha	1 978 543	72,50
5–10 ha	388 182	14,22
10–20 ha	244 695	8,97
20–30 ha	64 258	2,35
30–50 ha	34 470	1,26
powyżej 50 ha	18 761	0,69
Razem	2 728 909	100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie pracy zb.: *Charakterystyka gospodarstw rolnych w 2005 roku*. GUS, Departament Statystyki Rolnictwa i Środowiska, Departament Statystyki Społecznej, Warszawa 2006, s. 158.

Tabela 3

Wartość produkcji indywidualnych gospodarstw rolnych według powierzchni użytków rolnych w 2005 r. (w PLN)

do 5 ha	119 180
5–10 ha	39 740
10–20 ha	57 872
20–30 ha	95 416
30–50 ha	152 138
Powyżej 50 ha	351 158
Przeciętnie	78 104

Źródło: Praca zb.: *Wyniki standardowe uzyskane przez indywidualne gospodarstwa rolne prowadzące rachunkowość w 2005 roku*. Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2006, s. 58.

Zestawione w tabeli 3 wartości ukazują, że nawet w przypadku gospodarstw o największej powierzchni i jednocześnie największej wartości produkcji ich przychody są znacząco niższe od limitów określonych w ustawie o rachunkowości. W 2005 r. limit ów – powodujący obowiązek prowadzenia ksiąg rachunkowych w 2006 r. – wynosił 3 133 280 PLN⁴.

Potwierdzeniem analizy danych statystycznych jest przykład dużego indywidualnego gospodarstwa rolnego o powierzchni 68,5 ha, w którym użytki rolne stanowią 67,5 ha. Badane gospodarstwo rolne prowadzi produkcję zarówno roślinną, jak i zwierzęcą. Głównie uprawy to żyto, pszenica jara, owies i ziemniaki, a produkcja zwierzęca obejmuje chów trzody chlewnej oraz chów bydła mlecznego w cyklu zamkniętym. Roczny przychód tego gospodarstwa w 2004 r. wyniósł 97 tys. PLN. Jest to kwota niemalże 30-krotnie niższa od limitu 800 000 € obligującego do prowadzenia ksiąg rachunkowych.

Relatywnie niewielka liczba gospodarstw będzie musiała spełniać wymogi ewidencyjne wynikające z przepisów ustawy o podatku dochodowym. Są to bowiem te gospodarstwa, które prowadzą obok działalności rolniczej inną działalność, przynoszącą przychody. Zgodnie z danymi statystycznymi, jest to jedynie 5,7% wszystkich gospodarstw⁵. Ponadto, wśród grupy podmiotów zobligowanych do prowadzenia ewidencji podatkowej część prowadzi ją w formie uproszczonej.

Wnioski

Dokonana w artykule analiza stanu prawnego oraz danych empirycznych pozwala wysnuć wniosek, że obowiązki wynikające z ustawy o rachunkowości będą dotyczyły tylko nielicznych gospodarstw rolnych. Wiąże się to z faktem, że prawie wszystkie gospodarstwa w Polsce to niewielkie gospodarstwa indywidualne. Ich przychody są znacząco niższe od limitu 800 000 €, ustalonego przepisami ustawy o rachunkowości. Jednocześnie brak obowiązku prowadzenia ewidencji przychodów, nawet na potrzeby podatku VAT, uniemożliwia obiektywne ustalenie, czy w przypadku konkretnego gospodarstwa rolnego limit prawa bilansowego został osiągnięty, czy też nie.

Drugą grupą gospodarstw, które mogą być zobligowane do prowadzenia ksiąg rachunkowych, są gospodarstwa podlegające ustawie o rachunkowości ze względu na formę organizacyjno-prawną. Jest to jednak bardzo nieliczna gru-

⁴Kurs średni złotego ustalony przez NBP z dnia 30.09.2005 r. wynosił 3,9166 PLN/1 €.

⁵Źródło: Praca zb.: *Charakterystyka gospodarstw rolnych w 2005 roku*. GUS, Departament Statystyki Rolnictwa i Środowiska, Departament Statystyki Społecznej, Warszawa 2006, s. 69.

pa podmiotów, stanowiąca zaledwie 0,16% całej populacji gospodarstw rolnych w Polsce. Ponadto, nie wszystkie gospodarstwa w tej grupie są zobligowane do prowadzenia ksiąg rachunkowych. Z całą pewnością obowiązek ten dotyczy gospodarstw państwowych, ale stanowią one tylko nieznaczny odsetek (w 2005 r. 0,04%) wszystkich gospodarstw rolnych w Polsce.

Nieco powszechniej powinna być prowadzona ewidencja związana z podatkiem dochodowym, jednak odsetek gospodarstw prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą jest niewielki.

Przeprowadzone badania stanu prawnego i analiza danych empirycznych potwierdziły słuszność postawionej we wstępie tezy.

W związku z ograniczoną liczbą gospodarstw zobligowanych do prowadzenia ewidencji księgowej system FADN (nazywany potocznie rachunkowością rolną) jest uzupełniającym źródłem wiarygodnych danych o charakterze finansowym dotyczących rolnictwa. Warto wspomnieć, że udział w systemie zbierania i wykorzystywania danych rachunkowych jest dobrowolny. Stąd też, mówiąc o wymogach ewidencyjnych dotyczących gospodarstw rolnych, trzeba mieć to na uwadze. Dodatkowo, pewną ułomnością FADN jest prezentacja danych uśrednionych, niedających otoczeniu obrazu pojedynczego gospodarstwa. Należy też pamiętać, że system FADN nie jest rachunkowością w rozumieniu przepisów prawa bilansowego i nie może być z nią utożsamiany.

Brak powszechnego obowiązku prowadzenia ewidencji przez rolników powoduje, że rachunkowość nie jest wykorzystywana w tym sektorze jako narzędzie skutecznego zarządzania. Dane księgowe mogłyby być przydatne przy podejmowaniu decyzji, planowaniu i ocenie dotychczasowych działań. Użyteczność informacji płynących z systemu rachunkowości może być argumentem za jej prowadzeniem pomimo braku takiego obowiązku.

Literatura

- DUCZKOWSKA-MAŁYSZ K.: *Modernizacja wsi i rolnictwa a reforma finansów publicznych*. www.pte.pl
- GORAJ L., KRUK K., WINTER M., SZADKOWSKA-RUCIŃSKA M.: *Elementy rachunkowości. Podręcznik dla uczniów średnich szkół rolniczych, nr w wykazie 89/99*. Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa – FAPA, Warszawa 1998.
- GORAJ L., MAŃKO S., SASS R., WYSZKOWSKA Z.: *Rachunkowość rolnicza*. Difin, Warszawa 2004.
- Praca zb.: *Charakterystyka gospodarstw rolnych w 2005 roku*. GUS, Departament Statystyki Rolnictwa i Środowiska, Departament Statystyki Społecznej. Warszawa 2006.

- Praca zb.: *Wyniki standardowe uzyskane przez indywidualne gospodarstwa rolne prowadzące rachunkowość w 2005 roku*. Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2006.
- Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych. DzU z 2000 r. Nr 14, poz. 176 ze zm.
- Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne. DzU Nr 144, poz. 930 ze zm.
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. DzU z 2002 r. Nr 76 poz. 694 ze zm.
- Ustawa z dnia 29 listopada 2000 r. o zbieraniu i wykorzystywaniu danych rachunkowych gospodarstw rolnych. DzU z 2001 r. Nr 3, poz. 20 ze zm.
- Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług. DzU Nr 54, poz. 535 ze zm.
- WINTER M.: *Jak dokonać wyboru formy działalności gospodarczej?* [w:] SZCZĘSNY W. (red.), ŚLIWA J., WINTER M., WYMYSŁOWSKI S.: *Finanse firmy. Jak zarządzać kapitałem*. C.H. Beck, Warszawa 2007.

AGRICULTURAL ACCOUNTANCY – SELECTED ISSUES OF REPORTING REQUIREMENTS

Abstract

Historical changes initiated in Poland at the end of the nineties, followed by integration with the European Union, have forced Poland to face a lot of challenges throughout the economy. Amongst these, there are those concerning the information systems which assist the estimation of the financial standing of the agriculture sector and individual farms.

The article presents the current legal regulations and farmers' duties regarding financial reporting. The first regulation, applicable to only a very small group of farmers, is the accounting act of law. A larger group of agricultural enterprises have to provide documentation related to profits and value added tax. The third group is those farmers who agreed to participate in the Farm Accountancy Data Network – FADN.

The article concludes that despite the various legal regulations which obligate disclosure, financial information about the agricultural sector and individual farms is almost non-existent.